

Art deco in Urban's publicaties

Dit document bevat een selectie van publicaties over het art-decothema. Deze selectie wordt u aangeboden in het kader van [het jaar Art Deco Brussels 2025](#), een programma gezamenlijk geleid door Urban en visit.brussels in samenwerking met de vzw Patrimoine & Culture en hun talrijke partners.

Collectie “Brussel, stad van kunst en geschiedenis”

63. Het Paleis voor Schone Kunsten

Dit nummer is een eerbetoon aan het Paleis voor Schone Kunsten, een gebouw dat net honderd jaar oud is. Het idee om een “tempel van de kunsten” te bouwen in Brussel werd werkelijkheid in de jaren na de Eerste Wereldoorlog. Het was Victor Horta die inhoud gaf aan het ambitieuze concept. Het Paleis voor Schone Kunsten werd ingehuldigd in 1928 en werd een belangrijke cultuurplek in de Brusselse hoofdstad tijdens het interbellum. Het gebouw combineert op harmonieuze wijze architectuur, technische infrastructuur en culturele programmatie.

→ [Het Paleis voor Schone Kunsten — Erfgoed](#)

54. Zwembaden en openbare baden in Brussel

In Brussel zagen de eerste openbare zwembaden iets meer dan 100 jaar geleden het levenslicht, voornamelijk om hygiënische redenen en niet voor sportdoeleinden. Tijdens het interbellum waren er niet minder dan drie openluchtzwembaden in de hoofdstad. Dit overzicht van de geschiedenis van zwembaden biedt een fascinerend verhaal over architectuur, technisch vernuft, sport, mode en sociale emancipatie. Het heeft ook een mooi art-decohoofdstuk.

→ [Zwembaden — Erfgoed](#)

53. De wijk Hoogte Honderd

Haar opmerkelijke ligging, haar stervormige stratenplan rondom een van de merkwaardigste kerkgebouwen van het Brussels gewest en de kwaliteitsvolle architectuur van de woningen maken de wijk tot een bijzonder geheel. Het werk besteedt bijzondere aandacht aan de opmerkelijke Sint-Augustinuskerk, een van de indrukwekkendste art-decogebouwen van de hoofdstad, terwijl de straten, gebouwd in het interbellum, een aantal mooie gevels in de stijl laten zien.

→ [De wijk Hoogte Honderd — Erfgoed](#)

48. De cafés van Brussel

Estaminet, bistro, slijterij, taverne, café, bodega, bar, brasserie ... drankgelegenheden zijn altijd een belangrijk onderdeel van het sociale leven geweest. De culturele geschiedenis van de grote metropolen van Europa zou onvolledig zijn zonder een vermelding van hun legendarische cafés, en dat geldt natuurlijk ook voor Brussel. Deze reis door ruimte en tijd belicht een aantal mooie voorbeelden uit het interbellum, waarvan sommige nog steeds bewaard zijn gebleven.

→ [De cafés van Brussel — Erfgoed](#)

47. In het hart van Vorst

In het historische hart van het dorp Vorst bevindt zich het gemeentehuis, een indrukwekkend art-decojuweel, dat werd ontworpen en gebouwd in het interbellum en een van de meesterwerken is van Jean-Baptiste Dewin.

Zowel de ontstaansgeschiedenis als het architecturale en iconografische programma worden in dit werk uitgevoerd beschreven.

→ [In het hart van Vorst — Erfgoed](#)

46. De Marollen

De Marollen zijn de afgelopen decennia een steeds hipper wijk geworden, maar dat is grotendeels te danken aan haar reputatie als “kleurrijke” volksbuurt. Wat betreft het interbellum richt dit werk zich op de verschillende medische instellingen die ook hun architecturale stempel op de wijk hebben gedrukt, zonder de bioscopen en het Zwembad van het Centrum te vergeten.

→ [De Marollen — Erfgoed](#)

43. Appartementengebouwen uit het interbellum

Kort na de Eerste Wereldoorlog begon de goeie burgerij, als antwoord op de woning- en materiaalschaarste, een voorkeur te vertonen voor appartementengebouwen. In de jaren 1920 werden enkele zeer luxueuze gebouwen gebouwd, waarvan Résidence Palace het voorbeeld bij uitstek is.

Vanaf de jaren 1930 werden er verschillende vormen van appartementengebouwen, die vaker iets bescheidener waren, voor een ruimer publiek gerealiseerd.

→ [Appartementengebouwen uit het interbellum — Erfgoed](#)

35. Geschiedenis van de Brusselse bioscopen

Brussel had ooit talloze bioscopen. Sommige waren ontworpen als ware paleizen voor de glorie van de zevende kunst. Andere, die bescheidener waren, behoorden tot de vele buurtbioscopen die tot de jaren 1950 het gouden tijdperk van de cinema vormden.

Ze zijn inmiddels bijna allemaal verdwenen. De weinige oude zalen die overblijven – de Métropole, de Marivaux, het Aegidium, de Variétés, de Plaza, het Pathé Palace of de Albert Hall – zijn grondig verbouwd, staan leeg of hebben een andere bestemming gekregen. Het zijn de laatste getuigen van deze magische plaatsen waar alle hollywoodsterren op de schermen schitterden.

→ [Geschiedenis van de Brusselse bioscopen — Erfgoed](#)

34. De tuinvijken Le Logis en Floréal

Het principe van de tuinvijk bloeide op in het Brusselse gewest tussen 1920 en 1940. Vijfentwintig tuinvijken werden er toen gebouwd. In Watermaal-Bosvoorde is Logis-Floréal een mythisch voorbeeld van het streven naar een nieuwe samenleving, dat zo kenmerkend was voor die periode, waarbij de woning en inrichting van het landschap in het kader van gezondheidsoverwegingen werden samengebundeld.

De tuinvijken die vroeger rond de stad werden gebouwd, zijn thans volledig in het stadsweefsel geïntegreerd.

→ [De tuinvijken Le Logis en Floréal — Erfgoed](#)

33. De Molièrelaan

Van het Hoogte Honderdplein naar de Basculestraat baant de Molièrelaan zich een weg doorheen de gemeenten Vorst, Elsene en Ukkel. De oorsprong van deze prestigieuze laan is verbonden met het ontstaan van de Berkdaalwijk, een groots stedenbouwkundig project, opgezet door de bankier Georges Brugmann. De laan telt een aantal mooie gebouwen uit het interbellum, die de art-decostijl laten zien of de modernistische beweging vertegenwoordigen.

→ [De Molièrelaan — Erfgoed](#)

28. Ukkel. Huizen en villa's

Onder impuls van Georges Brugmann onderging het gebied tussen het centrum van Ukkel en de noordelijke grens van de gemeente aan het einde van de 19e eeuw een grote verstedelijkingsgolf die het landschap voorgoed zou hervormen. De prestigieuze en gemakkelijk bereikbare nieuwe lanen trokken een bourgeois clientèle aan die op zoek was naar een groene omgeving, in de nabijheid van de stad. Een wandeling leidt de lezer van de Bloemenwerf naar het Museum van Buuren, langs Ukkelse villa's waarvan de architectuur getuigt van de grote stijlbewegingen: het eclecticisme van het einde van de 19e eeuw tot modernistische huizen uit het interbellum.

→ [Ukkel — Erfgoed](#)

Collectie “Erfgoed Brussel”

34. Kleuren en Texturen

De carrière van de architect Louis Tenaerts tussen 1922 en 1939 is in het kader van het Jaar van de art deco het onderwerp van een apart artikel in dit nummer.

→ [Kleuren en Texturen — Erfgoed](#)

31. Een plaats voor kunst

Dit nummer richt zich op de verbanden tussen kunst en erfgoed, en de vertegenwoordiging van erfgoed in de kunst, en bevat een aantal artikelen die verband houden met het art-decothema.

Ten eerste een bijdrage over de plaats van het Paleis voor Schone Kunsten in het panorama van kunstmanifestaties in Brussel.

Een tweede artikel gaat over de link die in de jaren 1930 werd gelegd tussen modernistische architectuur en fotografie. Naast de bekende Willy Kessels wordt de naam van fotograaf Émile Sergysels in de kijker gezet.

Tot slot is er een artikel gewijd aan Huis Dangotte, een winkel gespecialiseerd in decoratieve kunst in de Gulden-Vlieslaan, waar Albert Van Huffel in de jaren 1920 artistiek directeur was.

→ [Een plaats voor kunst — Erfgoed](#)

30. Beton

Beton staat voor durf, innovatie en moderniteit. Het heeft gezorgd voor de bloei van de bouwsector tijdens het interbellum.

→ [Beton — Erfgoed](#)

29. Historische interieurs

Dit nummer onthult de rijkdom en diversiteit van de historische interieurs van Brussel. Een huis van Antoine Pompe komt aan bod, net als het meubilair van het voormalige hotel Cohn-Donnay. De rubriek *Varia* brengt hulde aan de persoonlijkheid van François Van Meulecom (Brussel, 1889 - Ukkel, 1963), een architect die weinig gekend is bij het grote publiek, hoewel hij voornamelijk in het interbellum zeer actief was in Brussel.

→ [Historische interieurs — Erfgoed](#)

19-20. Stijlen gerecycleerd

Dit nummer van het tijdschrift Erfgoed Brussel neemt je mee op een reis door de bouwstijlen die architecten hebben geïnspireerd. De auteurs proberen de betekenis van de stilistische keuzes van elke stroming en elke periode te ontcijferen aan de hand van technische en economische, maar ook ideologische, politieke en religieuze interpretaties.

→ [Stijlen gerecycleerd — Erfgoed](#)

18. De gemeentehuizen

Het gemeentehuis of het stadhuis zijn belangrijke referentiepunten in het leven van de Brusselaars. Die gebouwen herbergen ook een belangrijke artistieke en historische component. In een veelheid van stijlen, van de oudste tot de recentste, van de meest monumentale tot de meest bescheiden, is elk van die gebouwen een afspiegeling van de periode waarin het gebouwd is, maar ook van de volgende decennia waarin zij omgevormd en aangepast werden aan een realiteit die zich nog steeds ontwikkelt sinds de 19e eeuw.

→ [De gemeentehuizen — Erfgoed](#)

13. Cultusgebouwen

Cultusgebouwen vormen een belangrijk onderdeel van het bouwkundig erfgoed van het Brussels gewest. Dit nummer biedt een chronologisch overzicht van de bouw van kerken, kloosters en kapellen, inclusief die welke tijdens het interbellum werden gebouwd.

→ [Cultusgebouwen — Erfgoed](#)

10. Jean-Baptiste Dewin

Het tiende nummer (2014) van *Erfgoed Brussel* is gewijd aan het architecturale oeuvre van Jean-Baptiste Dewin (1873-1948). Deze architect die actief was in Brussel staat bekend om zijn bijzondere ontwerpen, die schommelen tussen art nouveau en art deco.

→ [Jean-Baptiste Dewin — Erfgoed](#)

Speciale nummers

Deze geschiedenis van Brussel die wordt verteld aan de hand van het bouwkundig erfgoed is opgedeeld in vijf delen, die overeenkomen met een chronologische verdeling vanaf het ontstaan van de stad tot de 20e eeuw, met een zesde, diachronisch deel gewijd aan de activiteiten en ontwikkelingen die het gewestelijke landschap hebben gevormd. Lezers vinden er een hoofdstuk over het interbellum, waarin beschermde gebouwen uit die periode worden uitgelicht.

→ [Het erfgoed schrijft onze geschiedenis — Erfgoed](#)

Ook het vermelden waard...

Het werk over Villa Empain, dat in 2009 werd uitgegeven door het gewest, schetst de geschiedenis en illustreert de restauratie van de art-decovilla, die werd gebouwd aan de Franklin Rooseveltlaan van 1931 tot 1934 door de Zwitserse architect Michel Polak met zijn collega Alfred Hoch, op vraag van baron Louis Empain. De villa, die getuigt van de architectuur uit die periode, is een cultuurplek geworden voor het artistieke leven in Brussel.

→ [De Villa Empain — Erfgoed](#)

Het boek *Geplande geschiedenis*, gepubliceerd in 2018. Dit boek, dat door Urban in samenwerking met Mardaga werd gepubliceerd en het resultaat is van uitgebreid onderzoek door een aantal specialisten, confronteert twee ogenschijnlijk tegenstrijdige visies: aan de ene kant ruimtelijke ordening, een concept dat aan het begin van de 20e eeuw werd ontwikkeld en dat wetenschappelijk bedoeld was, en aan de andere kant stedelijke kunst, die in de 19e eeuw werd beoefend en doordrenkt was van empirisme. Het werk vertelt het verhaal van de geboorte van verschillende wijken zoals ze werden uitgedacht, gewenst en vervolgens daadwerkelijk tot stand kwamen. Meerdere pagina's gaan over stedenbouw in het interbellum (p. 248-271).